

[Registrate](#)

Correo o teléfono

Contraseña

 No cerrar sesión

[¿Has olvidado tu contraseña?](#)

Orgullosos de ser valencians

8 de octubre a las 9:02 ·

EL TE DEUM EN EL 9 D'OCTUBRE

No es pot entendre el Nou d'Octubre si no recordem que sempre ha segut una festa popular. Tota festa té dos cares: l'institucional –la que organisen les autoritats– i la popular –la que preparen els veïns en les seues cases i carrers–. Entre el segle XIV i el segle XX, la festa del Nou d'Octubre es celebrava institucionalment una vegada cada segle, en els centenaris de 1238. Les autoritats municipals organiscaven en els anys '38 una gran processó en carros triumpfals que recorria els llocs històrics de la conquesta, com el monasteri de Sant Vicent de la Roqueta, i participaven en una Missa d'acció de gràcies o Te Deum, mentres la ciutat s'engalanava en altars de carrer. Pero en acabant estava la festa popular, que es feya tots els anys, en la qual es llançaven coets, fins que les autoritats borbòniques, despuix d'Almansa i la pèrdua dels Furs, la varen prohibir. Esta interdicció donà orige a la Mocadorà, representant en massapà la piuleta i el tronador. La festa tenia també un caent religiós: Sant Dionís, i es recordava en la Seu fent la missa de Te Deum o d'agraïment per l'ajuda celestial rebuda per Jaume I en la conquesta del Regne de València. Mocadorà i Te Deum mantingueren viva la festa a nivell popular des del segle XVIII, i més tenint en conte que des de 1738 no es va tornar a celebrar en esplendor el Centenari: en 1838 i en 1938 hi hagueren guerres civils en marcha, i es feren alguns actes, pero sense relleu.

Quan en 1891 es va inaugurar el monument a Jaume I en el Parterre del Cap i Casal, es va organiscar una processó cívica en diverses entitats valencianes, entre elles Lo Rat Penat, presidida per l'Ajuntament de València i la Senyera. Est acte fon el primer de molts, pareguts, protagoniscats per associacions valencianistes que anaven fins als peus de l'estatua del rei Jaume I a ofrenar-li una corona de llorer, pero no necessàriament en Nou d'Octubre. Per eixemple, es feu una festa molt similar en febrer de 1908 per a commemorar el centenari del naiximent de Jaume I.

A partir de 1915 les entitats valencianistes, sobre tot Lo Rat Penat, començaren definitivament a celebrar el Nou d'Octubre organiscant una processó cívica al monument, en motiu de la commemoració de l'entrada del Rei Conquistador en la capital i la conseqüent fundació del Regne cristià de València. Desconeixem en quin moment les entitats valencianistes començaren a assistir al Te Deum com a tals, pero degué de ser en estes dates. El cas és que entitats com Lo Rat Penat, Joventut Valencianista, Nostra Parla, Pro Poesia Valenciana o Unió Valencianista, organiscaven la festa, acodint al Parterre en les seues ensenyes valencianes, i es pronunciaven allí discursos de caràcter elogiós i reivindicatiu. En 1917, l'alcalde de València, Josep Martínez Aloy, va participar en la processó cívica del Nou d'Octubre. Des d'eixa data l'Ajuntament del Cap i Casal anà involucrant-se més i més en la processó, engalanant l'estàtua en garlandes de flors. En 1922 també va participar, junt a l'alcalde i alguns regidors, el President de la Diputació.

En l'estiu de 1923 el general Primo de Rivera donà un colp d'estat i va establir una Dictadura acceptada pel rei Alfons XIII. Davant esta situació, la festa del Nou d'Octubre es va reduir a un acte realiscat en Lo Rat Penat. Pero en 1924 es tornà a celebrar. Fon llavors quan Lo Rat Penat, entitat de marcat caràcter cultural i apolític, guanyà protagonisme com a impulsora de la continuïtat de la festa. Festa que guanyà en contingut patriòtic. En 1925 es va proclamar com a Himne Regional el conegut, fins a llavors, com a Himne de l'Exposició, de Serrano i Thous, i començà a cantar-se en l'acte. En 1928 es va fer una còpia de la Senyera per a poder traure-la de l'Ajuntament preservant l'antiga de 1596. La commemoració es va mantindre durant la II República, encara que durant la Guerra Civil fon monopoliscada pels grups d'esquerra. Acabada la guerra, Lo Rat Penat va reprendre l'organiscació dels actes, pero en un caràcter molt modest, pràcticament testimonial, i durant la Dictadura del General Franco, això canvià molt poc. En el Nou d'Octubre participava molt poca gent, no era festiu i a penes es publicitava. A soles Lo Rat Penat va seguir acodint a la processó en la seua Senyera.

El general Franco muigué en novembre de 1975, i llavors començà el procés conegut com Transició a la Democràcia. L'oposició democràtica al Règim, reunida en la Taula de Forces Polítiques i Sindicals del País Valencià, va acordar, el 15 de setembre de 1976, que el Nou d'Octubre seria el Dia Nacional dels valencians. No podia ser d'una atra manera: una llarga tradició ho exigia, encara que algunes veus intentaren, sense èxit, que el Dia del

[Español \(España\)](#) · [Privacidad](#) · [Condiciones](#) · [Cookies](#) · [Publicidad](#) · [Gestión de anuncios](#) · [Más](#)

Facebook © 2015

Poble Valencià fora el 25 d'abril. L'acort sobre el Nou d'Octubre fon ratificat pel Plenari de Parlamentaris valencians en 1977, i eixe any es va celebrar una gran manifestació reivindicant l'autonomia per a València.

En eixes dates va sorgir la disputa pels símbols valencians – Senyera, naturalesa de la llengua, nom de la comunitat històrica...– que va esguitar tot el procés autonòmic fins a 1982. En 1979, primer any que el Nou d'Octubre fon festiu, l'Ajuntament de València, governat per l'esquerra –coalició del PSPV-PSOE i PCPV–, va decidir que no participaria en el Te Deum en la Catedral, decisió que no tingué major repercussió. Lo que feu des d'eixe any la Catedral fon avançar l'hora del Te Deum, i els membres de Lo Rat Penat i d'unes atres entitats valencianistes, acompanyant a la Senyera de la "Societat d'amadors de Glòries Valencianes", participaven de la cerimònia religiosa i en acabant acodiaven a la porta de l'Ajuntament per a participar en la processó cívica general. Des de 1982, el Consell autonòmic donà més relleu a la celebració fent una recepció en el Palau de la Generalitat i otorgant les Altes Distincions.

En l'any 1991 el govern municipal passà a mans del Partit Popular en coalició junt a Unió Valenciana. Llavors, els regidors en majoria varen decidir que l'Ajuntament participaria en el Te Deum en la Real Senyera. Els regidors d'esquerra, fidels a les seues idees, manifestaren que senzillament esperarien en la porta de la Catedral. Entre 1995 i 2006 es va establir que, finalisat el Te Deum, la Senyera visitara el Palau de la Generalitat. Seguidament, la comitiva anava –i va– fins a l'estàtua de Jaume I, per a depositar la corona de llorer, i cantar l'Himne de la Comunitat Valenciana. La Senyera fon restaurada en 1994 i 2008.

Com podem vore, la processó i la festa del Nou d'Octubre és una celebració viva, que s'adapta als temps i a les corrents polítiques. L'última paraula sempre la tindrà l'Ajuntament de València, com a organisor de la commemoració. Pero la dinamisació de la festa és cosa de les entitats valencianistes, que, enguany fa cent anys, la varen crear, i són elles les que han de velar per a que el Nou d'Octubre no s'apague o es fossilise. Per a que continue sent la festa dels valencians. Són els valencianistes els que fan realment la processó, convertint-la en una expressió de la Valencianitat.

Antoni Atienza

Doctor en Historia

www.convenciovalencianista.org

220 Me gusta 4 comentarios Se ha compartido 69 veces

Me gusta

Comentar

Compartir